

คู่มือการปฏิบัติงาน
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการ

องค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

คำนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลชานวรรณได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารอย่างมีระบบ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมความโปร่งใส ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐได้สะดวก และเป็นมาตรฐานการให้บริการที่เสมอกัน และเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗, ๘, และ ๑๑ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ คุ่มครองสิทธิประชาชน เป็นการสนับสนุนสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ สร้างความโปร่งใส เพื่อลดปัญหาการทุจริตและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ และเพื่อให้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารด้วยตนเองได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
องค์การบริหารส่วนตำบลชานวรรณ

คู่มือ/ขั้นตอนการให้บริการประชาชน ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ) เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ (Right to know) โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย โดยหน่วยงานของรัฐผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารของราชการ (ข้อมูลข่าวสาร) มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ให้แก่ประชาชนตามวิธีที่กำหนด และกำหนดหลักเกณฑ์ ที่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผยหรืออาจไม่เปิดเผย และให้ความคุ้มครองข้อมูล ข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เพื่อประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็น และใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง รวมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ อันจะเป็นการส่งเสริมให้มีรัฐบาลที่บริหารบ้านเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ เป็นสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนสามารถค้นหา ข้อมูลข่าวสารเองได้ในเบื้องต้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาเห็นว่า เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบหน่วยงานของรัฐทั้งในด้านบุคลากร สถานที่ และงบประมาณ จึงให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ เฉพาะหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเท่านั้น กล่าวคือหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนกลาง คือ กระทรวง กรม หน่วยงานเทียบเท่าราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด และราชการส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

๒. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

๒.๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๗

ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน

๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนได้รู้ถึงบทบาทที่แท้จริงของแต่ละหน่วยงานรัฐถึงวิธีการหรือกระบวนการทำงาน

๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ เป็นการเพิ่มความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อทราบว่าจะไปติดต่อได้ที่ใด จุดใด

๔) หลักเกณฑ์ที่มีสภาพอย่างกฎหมายเป็นการทั่วไปต่อเอกชน (ยกเว้นกฎหมายที่มีผลเฉพาะต่อเจ้าหน้าที่ในองค์กร เช่น กฎระเบียบ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีผลต่อเอกชนเป็นการทั่วไป)

๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้น ก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบัญญัติวรรคหนึ่งแล้วให้หน่วยงานของรัฐรวบรวม และจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

๒.๒ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๘

ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานต้องรวบรวมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูในศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ

๑) มาตรา ๘ (๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน

ได้แก่ คำสั่ง การอนุญาต อนุมัติการวินิจฉัย การอุทธรณ์ ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ (เป็นคำสั่งปกครอง) เช่น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอ เป็นต้น

๒) มาตรา ๙ (๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔)

๒.๑) นโยบาย เช่น นโยบายรัฐบาล นโยบายตำรวจแห่งชาติ นโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ นโยบายของหัวหน้า ส่วนราชการ เป็นต้น

๒.๒) การตีความ ข้อกฎหมาย หรือผลการหารือ เช่น การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา การหารือ ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน การหารือปัญหา การบังคับใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นต้น

๓) มาตรา ๙ (๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ เช่น

- แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ
- แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ

๔) มาตรา ๙ (๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ ของเอกชน เช่น

- แผนแม่บทของหน่วยงานหรือแผนพัฒนาด้านต่างๆ ของปีที่กำลังดำเนินการ และที่กำหนดไว้ในแผน
- แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

๕) มาตรา ๙ (๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง ถ้ามีการจัดพิมพ์เผยแพร่ไว้จำนวนพอสมควรแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาทั้งหมด ลงพิมพ์แต่เพียงว่า ได้มีการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวแล้ว โดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์ที่มีการเผยแพร่แล้วไว้ในราชกิจจานุเบกษา ด้วยกฎหมายจึงกำหนดให้ต้องนำสิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษานำมารวมไว้ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ด้วย เช่น ประกาศสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรื่อง ข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุน พ.ศ. ๒๕๕๘

๖) มาตรา ๙ (๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะในการผูกขาดตัดตอน สัญญาร่วมทุนกับเอกชน ในการจัดทำบริการสาธารณะ

๖.๑) สัญญาสัมปทาน หมายถึง สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ เช่น สัญญา สัมปทานการเดินรถประจำทาง สัญญาสัมปทานทางหลวง สัญญาสัมปทานให้เอกชนเก็บขยะมูลฝอย เป็นต้น การจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น สัมปทานการทำเหมืองแร่ สัมปทานการทำไม้ สัมปทานเก็บรังนกนางแอ่น เป็นต้น

๖.๒) สัญญาผูกขาดตัดตอน หมายถึง สัญญาที่ให้สิทธิเอกชนกระทำการแต่เพียงผู้เดียว

๖.๓) สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ หมายถึง กิจการที่เป็นของรัฐแต่มีการร่วมทุน กับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

๖.๔) สัญญาอื่นๆ เช่น สัญญาจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ เป็นต้น

๗) มาตรา ๙ (๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

๗.๑) มติคณะรัฐมนตรี

๗.๒) มติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย เช่น มติคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐ เป็นต้น และที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี เช่น มติคณะกรรมการเพื่อเตรียมการจัดตั้งและกำกับกิจการดำเนินงานกองทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย เป็นต้น

๘) มาตรา ๙ (๘) ข้อมูลข่าวสารตามที่คณะกรรมการกำหนด เช่น (รายละเอียดเพิ่มเติม ในเอกสารอ้างอิง)

๘.๑) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง การกำหนดให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตาม มาตรา ๙(๘) แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ

๘.๒) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ (๘) แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

๘.๓) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

ทั้งนี้ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ได้กำหนดไว้ว่าข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใด ที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู สำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควร หน่วยงานของรัฐ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าว จะมีสิทธิตามมาตรา นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง รวมถึงซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในการนำเข้าสู่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และ มาตรา ๙ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน

สิทธิของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. สิทธิของประชาชนในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

๑.๑ สิทธิในการเข้าตรวจดู

สิทธิในการตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนสามารถทำได้ แม้ว่าจะไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารนั้น โดยกฎหมายได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจะต้องเตรียมข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยตามรายการที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา ๙ นำไปรวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ เพื่อให้ประชาชน เข้าตรวจดูได้ เช่น แผนงานโครงการและงบประมาณ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน เป็นต้น

๑.๒ สิทธิในการขอสำเนาหรือการรับรองสำเนาถูกต้อง

เมื่อประชาชนได้สิทธิเข้าตรวจดูแล้ว หากสนใจข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องใดก็มีสิทธิที่จะขอสำเนา และขอให้รับรองสำเนาถูกต้องจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องนั้นได้

๒. สิทธิของประชาชนที่ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเรื่องหนึ่งเรื่องใดตามที่ตนเองประสงค์จะรู้หรือเพื่อนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รู้หรือเพื่อการพิทักษ์สิทธิของตนเองหรือชุมชนหรือสังคม

๒.๑ ประชาชนมีสิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารได้ทุกเรื่อง สิทธิในการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารนี้ ถือว่าเป็นไปตามมาตรา ๑๑ ของกฎหมาย ประชาชนมีสิทธิ ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทุกเรื่อง โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดข้อจำกัดหรือข้อห้ามว่าไม่ให้ยื่นคำขอ ข้อมูลข่าวสารประเภทใดหรือเรื่องใด และผู้ใช้สิทธิยื่นคำขอตามกฎหมายนี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้ส่วนเสีย เช่นเดียวกับสิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร

๒.๒ ประชาชนได้ใช้สิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารโดยเขียนคำขอให้เข้าใจได้พอสมควรว่าขอข้อมูลข่าวสาร เรื่องใด หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดให้ในเวลาอันสมควร

กฎหมายได้บัญญัติรับรองสิทธิการขอข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ว่า ถ้าประชาชนได้เขียนคำขอให้เข้าใจได้พอสมควรว่าข้อมูลข่าวสารเรื่องใด หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจะต้องจัดหาข้อมูลข่าวสาร ให้แก่ประชาชนที่ยื่นคำขอในเวลาอันสมควรด้วยเช่นกัน โดยในบังคับงบประมาณ ๒๕๔๗ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

๒.๒.๑ กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐ มีข้อมูลพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายในวันที่รับคำขอ

๒.๒.๒ กรณีข้อมูลข่าวสารที่ขอมิเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน สิบห้าวัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายในสิบห้าวัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จ ให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

๒.๓ การใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของประชาชนต้องไม่ขบถหรือขอร้องจำนวนมากโดยไม่มีเหตุ อันสมควร แม้สิทธิการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเป็นของประชาชนซึ่งกฎหมายรับรองให้เป็นสิทธิของทุกคน โดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ถ้าประชาชนยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารบ่อยครั้งหรือขอร้องจำนวนมากโดยไม่มีเหตุอันสมควร หน่วยงานของรัฐก็อาจใช้เหตุนี้เหตุผลที่จะไม่จัดข้อมูลข่าวสารให้ตามคำขอได้ แม้ว่ากฎหมายจะไม่ บังคับให้ต้องแสดงเหตุผลในการขอไว้ด้วย อย่างไรก็ตามหากหน่วยงานของรัฐหยาบคายเหตุผลว่าขอ

บ่อยครั้ง หรือขอจำนวนมาก โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ประชาชนก็ยังสามารถร้องเรียนมายัง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการได้

๒.๔ สิทธิการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารนี้ หมายถึง การขอสำเนาและสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง การใช้ สิทธิขอข้อมูลข่าวสาร โดยการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐ ผู้ที่ขอข้อมูลสามารถ แสดงความ ประสงค์ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารหรือสำเนาข้อมูลข่าวสารที่มีคำรับรองถูกต้องได้

๓. สิทธิของประชาชนในการขอตรวจดูหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเอง (มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง)

สิทธิของประชาชนที่เกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลกฎหมายจำกัดโดยรับรองหรือคุ้มครองสิทธิ ไว้ เฉพาะเมื่อเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเอง ดังนี้

๓.๑ บุคคลมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือเพื่อตรวจดูหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับ ตนเอง (มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งบุคคลใดไว้ เช่น ประวัติสุขภาพ ประวัติการทำงาน หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฐานะ การเงิน เป็นต้น บุคคลผู้นั้นก็มีสิทธิตามกฎหมายที่จะขอตรวจดูหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ของ ตนเองได้

คำว่า บุคคล ตามข้อนี้คือ ประชาชนโดยทั่วไปนั่นเอง แต่เนื่องจากกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับ ข้อมูล ข่าวสารส่วนบุคคลได้ให้สิทธิครอบคลุมไปถึงคนที่ไม่ใช่สัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยด้วย

๓.๒ บุคคลมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่ เกี่ยวกับตนเพื่อขอให้ดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง ตามที่เป็น จริงได้ (มาตรา ๒๕ วรรคสาม)

หากตรวจดูข้อมูลข่าวสารแล้วพบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในส่วนของตนเองส่วนหนึ่งส่วนใด ที่ไม่ถูกต้องก็สามารถที่จะยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขได้ถ้าหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มิคำขอ ผู้ที่ยื่นคำขอก็มีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ วินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร (คณะกรรมการวินิจฉัยฯ) ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสาร

๓.๓ กรณีที่เจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นเจ้าของ ข้อมูล ที่ถึงแก่กรรมแล้ว กฎหมายกำหนดให้บุคคลตามที่กฎกระทรวงกำหนดใช้สิทธิ ในเรื่องการคุ้มครอง ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การขอตรวจสอบและการขอให้มีการแก้ไขแทนได้(มาตรา ๒๕ วรรคห้า)

เช่น ในกรณีที่มีผู้ถึงแก่กรรมและไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ ให้บุคคลที่กฎหมายกำหนดตามลำดับ ต่อไปนี้ใช้สิทธิแทน

- (๑) บุตรชอบด้วยกฎหมาย
- (๒) คู่สมรส
- (๓) บิดาหรือมารดา
- (๔) ผู้สืบสันดาน
- (๕) พี่น้องร่วมบิดา มารดา

๔. สิทธิของประชาชนที่จะได้รับความคุ้มครองมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่หน่วยงานของรัฐเก็บรวบรวมไว้ไปใช้อย่างไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครอง ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมิให้ถูกเปิดเผยหรือถูกนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมหรือเป็นผลเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล ซึ่งโดยหลักแล้วการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น ในเรื่องนี้กฎหมายจึงกำหนดเป็นสิทธิของประชาชนดังนี้

๔.๑ สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงวัตถุประสงค์การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลว่าจะนำข้อมูลไปใช้ในเรื่องใด หรือกรณีใด

๔.๒ สิทธิได้รับทราบว่าการขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐนั้น เป็นกรณีที่มีกฎหมายบังคับให้ต้อง ให้ข้อมูลหรือเป็นกรณีที่สามารถให้ได้โดยความสมัครใจ

๔.๓ กรณีที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ไม่อยู่ในหลักข้อยกเว้น ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน

๕. สิทธิของประชาชนในการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐกรณีไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

กรณีที่ประชาชนได้ใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการแล้ว หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ก็ได้กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้ดังนี้

๕.๑ สิทธิร้องเรียนกรณีที่พบว่าหน่วยงานของรัฐไม่นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ไปลงพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษา กรณีที่พบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งที่ไม่มีการนำข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ประชาชนมีสิทธิที่จะร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ทั้งนี้การกำหนดให้หน่วยงานมีการนำข้อมูลข่าวสารไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาก็เป็นหลักประกันได้ว่า ข้อมูล ข่าวสารดังกล่าวนี้ประชาชนจะสามารถรับรู้ได้

๕.๒ สิทธิร้องเรียนกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิในการขอเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ

กรณีที่ไปใช้สิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนด แต่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐไม่มีการจัดข้อมูลข่าวสารมารวมไว้ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้โดยสะดวกหรือไม่จัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่ขอ ประชาชนมีสิทธิที่จะร้องเรียนไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

๕.๓ สิทธิร้องเรียนกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้ตามคำขอ กรณีที่ประชาชนผู้หนึ่งผู้ใดได้ใช้สิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเรื่องหนึ่งเรื่องใดจากหน่วยงานของรัฐแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐนิ่งเฉยไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้า หรือเมื่อเห็นว่าไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๕.๔ สิทธิร้องเรียนกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ประชาชนได้ยื่นคำขอไว้ แต่ผู้ขอไม่เชื่อว่าไม่มี กรณีที่ประชาชนได้ไปยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากหน่วยงานของรัฐและได้รับการปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ หากผู้ขอไม่เชื่อว่าที่หน่วยงานตอบแจ้งนั้นเป็นความจริง

ประชาชนผู้ขอข้อมูล ก็มีสิทธิร้องเรียนไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ใช้อำนาจของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการตามมาตรา ๓๓ เข้าดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงนี้ได้

๖. สิทธิของประชาชนในการอุทธรณ์คำสั่งต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการที่จะอุทธรณ์คำสั่งต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้สิทธิของประชาชนตามกฎหมายและให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ สาขาต่างๆ เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยสิทธิอุทธรณ์ของประชาชนมีดังนี้

๖.๑ สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีที่ประชาชนได้ไปยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากหน่วยงานของรัฐแล้วหน่วยงาน ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวได้มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ประชาชนได้ยื่นคำขอไว้ ผู้ที่ได้ยื่นคำขอนั้นมีสิทธิส่งเรื่องเพื่ออุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ให้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ใหม่อีกครั้งก็ได้ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จะพิจารณาว่าการที่หน่วยงานของรัฐ มีคำสั่งไม่เปิดเผยนั้นเป็นดุลพินิจที่เหมาะสม ถูกต้องหรือไม่ หากคณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่าเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้องก็จะมีคำวินิจฉัยให้ หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนที่ยื่นคำขอไว้ แต่หากคณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายสนับสนุนอย่างชัดเจนให้สมควรที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามตามคำขอ ในขณะที่นั้น ก็อาจมีมติเห็นชอบกับคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ

๖.๒ สิทธิอุทธรณ์กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่รับฟังคำคัดค้านมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กรณีที่มีผู้ไปขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งและหน่วยงานแห่งนั้นเห็นว่าข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ขอนี้ หากเปิดเผยแล้วอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้หนึ่งจึงแจ้งให้ผู้ยื่นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เมื่อผู้ยื่นหมายถึงบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้แจ้งคำคัดค้านให้กับหน่วยงานทราบแล้วภายในกำหนดเวลา แต่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่รับฟังคำคัดค้าน โดยแจ้งให้ บุคคลผู้นี้ทราบว่า จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว กรณีเช่นนี้กฎหมายบัญญัติให้บุคคลผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ หน่วยงานของรัฐที่ไม่รับฟังคำคัดค้านได้ โดยอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ภายในสิบห้าวันนับแต่ได้รับแจ้ง คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของหน่วยงานของรัฐ

๖.๓ สิทธิอุทธรณ์กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องของตน กรณีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งตรวจพบว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนที่หน่วยงานของรัฐได้รวบรวมเก็บไว้มีข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องอยู่ด้วย จึงได้มีคำขอให้หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นดำเนินการแก้ไขแต่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นไม่แก้ไขให้ตามที่มิคำขอ กรณีนี้กฎหมายได้บัญญัติให้ผู้ที่ยื่นคำขอแก้ไขมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร

ขั้นตอนการเขียนแบบการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสาร

๑. ผู้ขอข้อมูลระบุข้อมูลที่ต้องการขอโดยเขียนคำขอข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในแบบการขอใช้ข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ได้เปิดช่องทางสำหรับการขอข้อมูลข่าวสารได้ ๔ ช่องทาง คือ

๑.๑ ทางไปรษณีย์ โดยทำหนังสือถึง องค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ ๙๑ หมู่ ๔ ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๑๔๐

๑.๒ ทางโทรสาร ส่งคำขอข้อมูลข่าวสารมาได้ที่หมายเลขโทรสาร ๐ ๔๓๖๖ ๙๔๒๔ และสามารถติดต่อ เจ้าหน้าที่ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๔๓๖๖ ๙๔๒๔

๑.๓ โดยการยื่นแบบการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสาร ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ

๑.๔ ทางอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้ ๒ รูปแบบ คือ

๑.๔.๑ เว็บไซต์ องค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ <https://www.chanuwan.go.th> โดยดาวน์โหลดแบบการขอใช้บริการ ข้อมูลข่าวสาร และกรอกรายละเอียดในแบบการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสารแล้วส่งทางไปรษณีย์มาที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ หรือส่งทางโทรสารหรือนำมายื่นด้วยตนเอง ได้ที่ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ

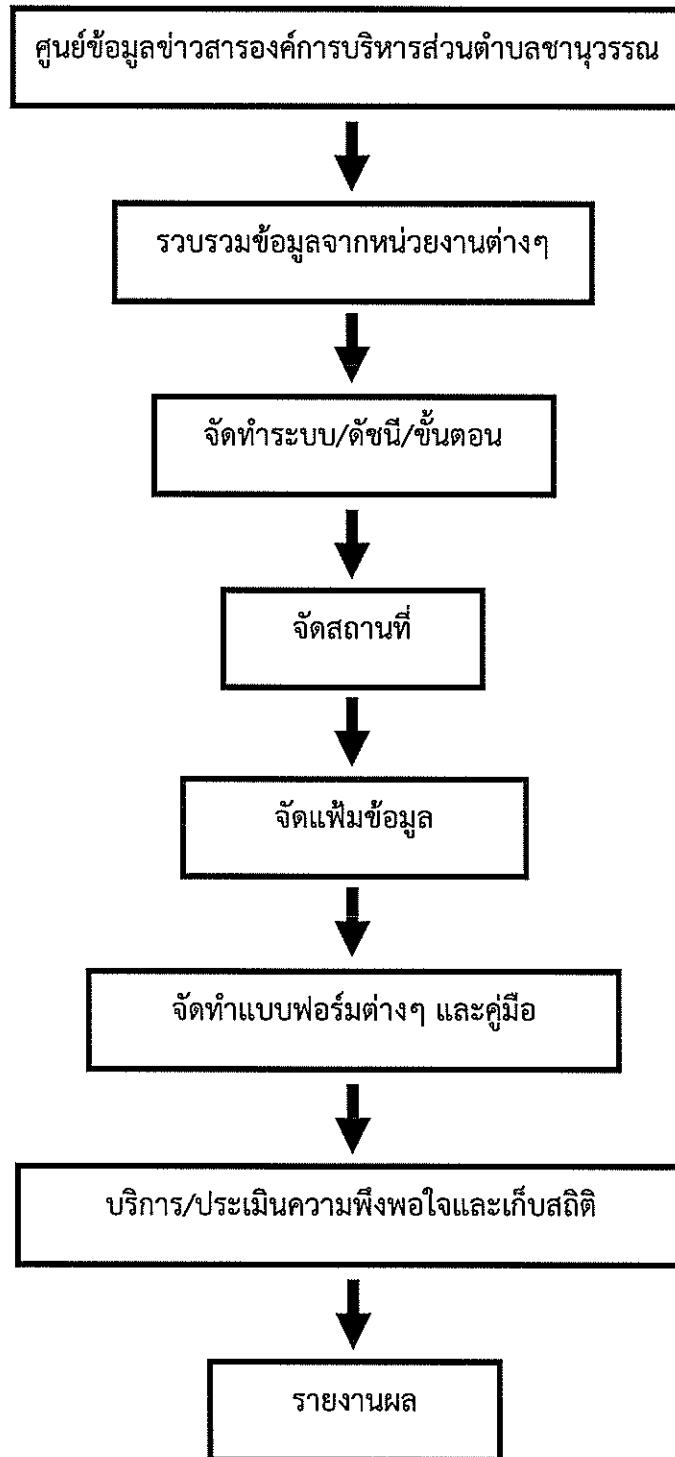
๑.๔.๒ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยดาวน์โหลดแบบการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสารที่ <https://www.chanuwan.go.th> และกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์ม แล้วส่งทาง (E-mail) saraban_๐๖๔๕๐๖๑๓@dla.go.th , chanuwan_cw@hotmail.com , chanuwancw@gmail.com

๒. เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร และกรอกรายละเอียดตามแบบการขอใช้ข้อมูล ข่าวสาร (ส่วนของเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ) และดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของผู้ขอข้อมูล หากเป็นการขอค้นคว้า ข้อมูล เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ จะแนะนำให้ผู้ขอข้อมูลไปค้นหาเอกสารหรือช่วยเหลือในการค้นหาเอกสาร

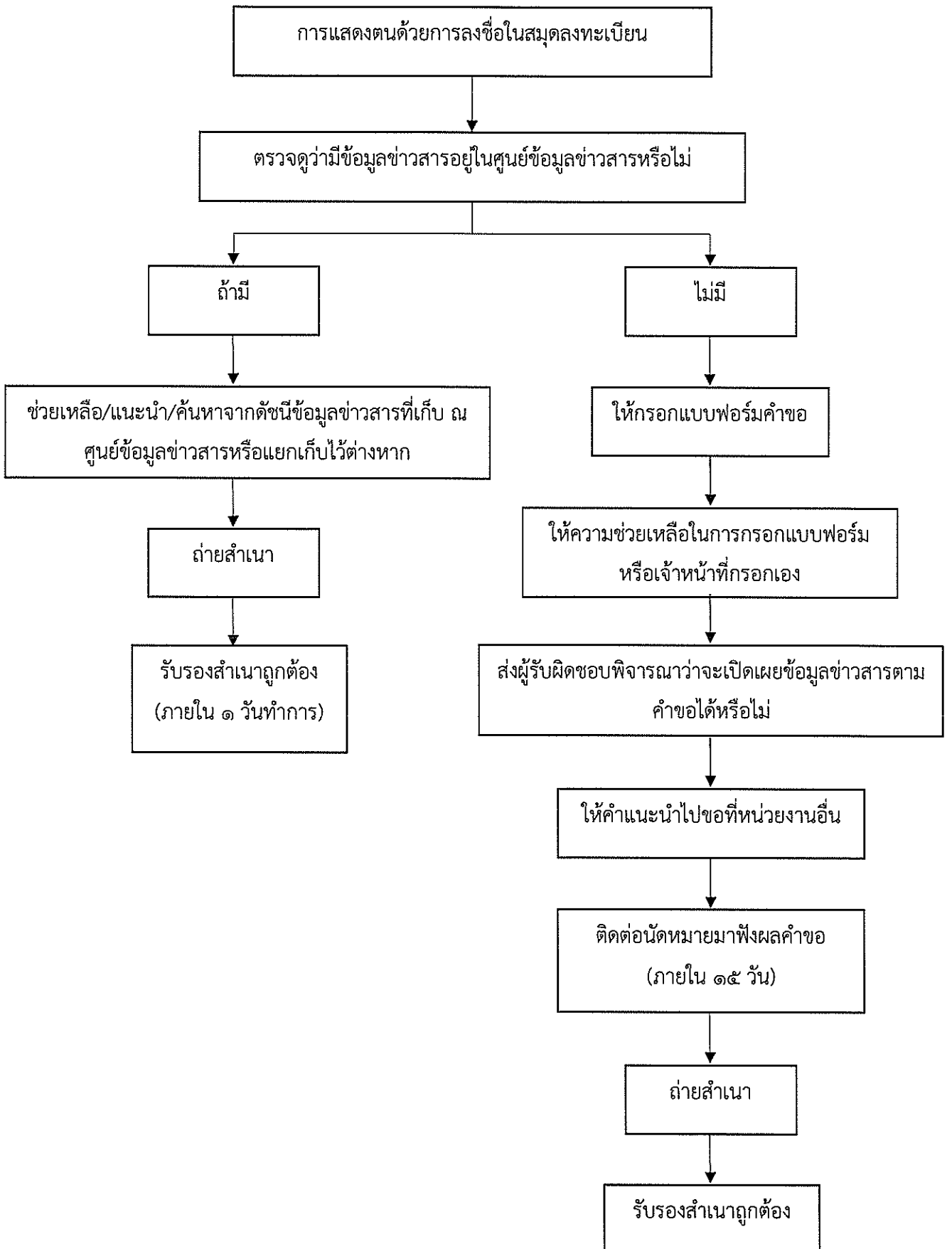
๓. เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ แจ้งผลการปฏิบัติตามการขอข้อมูลข่าวสาร

๔. ผู้ขอข้อมูลลงลายมือชื่อรับทราบผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ พร้อมรับแบบการขอใช้ข้อมูลข่าวสาร (ส่วนของเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ)

แผนผังการดำเนินงานข้อมูลข่าวสาร

แผนภูมิขั้นตอนการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

ภาคผนวก

แบบคำร้องขอข้อมูลข่าวสารของทางราชการ
องค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

เขียนที่ องค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ
 วันที่เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
 สถานที่ทำงาน.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....อยู่บ้านเลขที่.....
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ประสงค์ () ขอสำเนาเอกสาร/ข้อมูล () ขอเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๑.
 ๒.
 ๓.
 ๔.
- เพื่อนำไป

(ลงชื่อ).....ผู้ขอ
 (.....)

<p>(สำหรับเจ้าหน้าที่)</p> <p>ได้ดำเนินการ () ให้ข้อมูล/เอกสารที่ผู้ขอต้องการแล้ว () ให้เข้าตรวจสอบข้อมูลเอกสารแล้ว () นัดมารับเอกสารวันที่.....</p> <p>() เปิดเผยได้เฉพาะบางส่วน () ไม่สามารถเปิดเผยได้เพราะ.....</p> <p>(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ (.....)</p> <p>(สำหรับหน่วยงาน)</p> <p>เรียน.....</p> <p>.....</p> <p>เพื่อโปรดพิจารณา</p> <p>(ลงชื่อ)..... (.....)</p>	<p>ความเห็นรองปลัด..... </p> <p>(ลงชื่อ)..... (.....)</p> <p>ความเห็นปลัด..... </p> <p>(ลงชื่อ)..... (.....)</p> <p>ความเห็นนายก..... </p> <p>(ลงชื่อ)..... (.....)</p>
--	--

แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลข่าวสาร
ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ

วัตถุประสงค์ : แบบแสดงความคิดเห็นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับการให้บริการของทางราชการ การแสดงความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงการให้บริการให้ดีขึ้น

๑. เพศ ชาย หญิง
อาชีพ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างภาครัฐ อื่นๆ (ระบุ).....

๒. ข้อมูลที่ท่านต้องการมีให้ท่านหรือไม่
 มี มีแต่ไม่ครบ ไม่มี
 เจ้าหน้าที่รับจะจัดทำให้ภายหลัง
 เจ้าหน้าที่ได้แนะนำแหล่งข้อมูลที่ต้องติดต่อโดยตรงหรือเพิ่มเติม

๓. ความถูกต้อง/ทันสมัยของข้อมูล
 ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน
 ตรงตามความต้องการ
 ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นปัจจุบัน อื่นๆ (ระบุ).....

๔. สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับบริการข้อมูลข่าวสารมีความพร้อมและสะดวกมากน้อยเพียงใด
 มาก ปานกลาง น้อย เนื่องจาก

๕. ท่านได้รับความพึงพอใจจากการมาขอรับบริการมากน้อยเพียงใด
๕.๑ สถานที่
 มาก ปานกลาง น้อย เนื่องจาก.....
๕.๒ การให้บริการข้อมูล
 มาก ปานกลาง น้อย เนื่องจาก

๕.๓ เจ้าหน้าที่
 มาก ปานกลาง น้อย เนื่องจาก

๖. ข้อมูลที่ท่านต้องการเพิ่มเติม คือ
.....

๗. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบแสดงความคิดเห็น
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลชานูวรรณ